

▷ SZÖVEG: CSINTALAN LILIAN—GERGELY KRISTÓF ANDRÁS

HA GIANG A LEGVÉGSŐ HATÁR

Vietnam északi, hegyvidékes részét sejtelmesen az ország legvégső határaként emlegetik. Az ezernyi hegy-csúcs között egyre messzebb haladva tényleg úgy érezzük, lassan kilépünk a nyüzsgő országból, és egy egészen más, elfeledett világba érkezünk, ahol megállt az idő...

FOTÓ: OVNI GRAPHIC © SHUTTERSTOCK

Mintha Ha Giang nem szaladna együtt a kistigrisként fejlődő vietnami térségekkel... Itt láthatjuk igazán, milyen lehetett az ország az utóbbi évtizedek rohamos gazdasági növekedése előtt: a földet faekével és állati erővel művelik, a vasútvonalak és így többnyire a turisták is messze elkerülik a vidéket. Nincs tömeg, és maga a tömegközlekedés is igen korlátozott, ezért az elsődleges közlekedési és szállítási eszköz a robogó.

ALVÓBUSZOK, ÉBER UTASOK

Vietnam fővárosából Ha Giangba (ejtsd: Há Záng) eljutni izgalmas éjszakai kaland. A Kínával határos régió északi irányban 320 kilométerre fekszik Hanoitól. A távolság és a kényelmetlennek tartott buszút sok látogatót tart vissza az utazástól. Szerencsére...

Hanoi külvárosi pályaudvarán cipőnket levéve szállunk fel a Vietnamban oly népszerű alvóbuszok egyikére, melyeken két, egymás feletti emeleten sorakoznak a fekvőhelyek. Az „ágyak” meglepően kényelmesek, ennek ellenére Európában ilyen buszokat nem használnak: ütközés esetén ugyanis rendkívüli veszélynek vannak kitéve az utasok. Bár valójában csupán kellően fáradtnak kell lenni a sikeres éjszakai buszozáshoz, sokak szerint a rázós, kanyargós utakon a folyamatos dudaszó mellett teljességgel lehetetlen aludni. A vietnami közlekedés ugyanis a „dudálok, tehát vagyok” filozófiát követi – a dudaszóval nem vész helyzetet, csupán létezésünk tényét jelezzük a többi jármű számára, de dudálva kell tudatni azt is, ha bármilyen manőverre készülünk. A járművezetés pedig ilyen terepen kizárólag manőverekből áll...

A vietnami közlekedés a „dudálok, tehát vagyok” filozófiát követi – a dudaszóval nem vész helyzetet, csupán létezésünk tényét jelezzük a többi jármű számára...

TÜNDÉRHEGYES

A KÚP ALAKÚ IKERHEGYESKET (JOBBRA) KÜLÖNÖS LEGENDA ÖVEZI, A KÖRNYÉKBELIEK A KEDVEZŐ IDŐJÁRÁST ÉS A JÓ TERMÉST IS A DOMBOKNAK TULAJDONÍTIJÁK

„HÁTON NEVELT” MARHÁK

HA GIANGBAN A MARHÁKAT „HÁTON NEVELIK”, VAGYIS AZ ÁLLATOKAT ISTÁLLÓBAN TARTJÁK, A TAKARMÁNYT PEDIG HÁTON CIEPELIK HAZA SZÁMUKRA. AZ ISTÁLLÓZÁS A MOSTOHA VISZONYOK MIATT SZÜKSÉGES, RÁADÁSUL ÍGY TÖBB TRÁGYA JUT A FÖLDMŰVELÉS SZÁMÁRA IS

FOTÓ: OVNI GRAPHIC © SHUTTERSTOCK

A NYŰZSGÓ PIACTÉR HÉTKÖZNAPI ARCA

DONG VAN FÓTERE HÉTKÖZNAPONKÉNT BÉKÉS PIHENŐHELY, DE VASÁRNAP ITT TARTJÁK A TÉRSÉG LEGNAGYOBB PIACTÁT

FOTÓ: VIVIANU © SHUTTERSTOCK

FOTÓK: A SZERZŐK FELVÉTELEI

MOTOROS-MENNYORSZÁG – MOTOROS-RÉMÁLOM

A Ha Giang-i motorostúra legendákkal övezett. A karsztfennsíkot átszelő út szépségéről már a hangzatos elnevezések is árulkodnak, a Mennysországi Kapujának keresztelt hágóhoz például az ígéretesen csengő Boldogság Útja vezet. Ráadásul Vietnamban nagyon könnyen, gyakorlatilag jogosítvány nélkül lehet motort bérelni, pedig az északi hegyvidék igencsak nehéz terep. A kanyarok, szakadékok, úthibák és a gyakorlatlanság sok balesetet forrása.

Ha Giangba, a tartománnyal azonos nevet viselő regionális központba érkezve első teendőnk a motorbérlés. Ám rögtön hidegzuhanyként ér a hír: az előző hétvégén több motorosbaleset is történt a környéken, így a hatóságok egyik napról a másikra szigorítottak a bevett gyakorlaton, és módszeres ellenőrzéseket tartottak. Megfelelő jogosítvány hiányában kis híján robogó nélkül maradtunk, végül a vietnami kölcsönzők kreativitásának és kapcsolatrendszerének köszönhetően mégis sikerült járműhöz jutnunk.

Visszatekintve azonban egyértelmű a helyzet: a balesetek feledésbe merülésétől együtt talán enyhül a rendőri szigor, de a hegyi útviszonyok ismeretében tényleg szükség lenne következetes szabályozásra. A szerpentinek, rossz műszaki állapotú motorok és a megpakolva száguldozó buszok kifejezetten próbára teszik a sofőröket.

A SOKOLDALÚ ROBOGÓ
SZÜKSÉG ESETÉN KÉNYELMES
FEKVŐHELYKÉNT IS SZOLGÁL

Megfelelő jogosítvány hiányában kis híján robogó nélkül maradtunk, végül a vietnami kölcsönzők kreativitásának és kapcsolatrendszerének köszönhetően mégis sikerült járműhöz jutnunk.

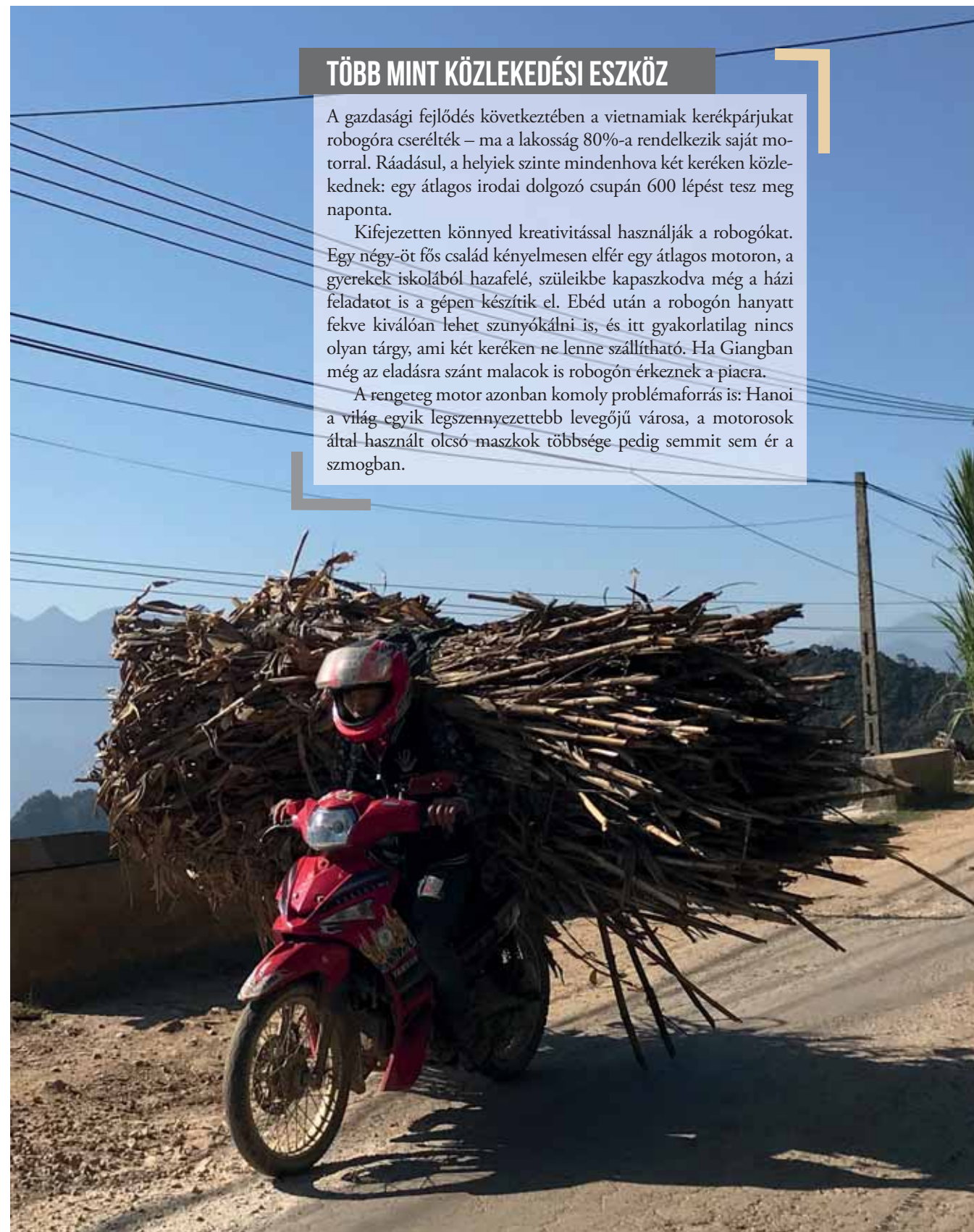
TEHERSZÁLLÍTÁS KÉT KERÉKEN ▶
EGY IGAZI VIETNAMEI ELŐBB TANUL MEG
MOTOROZNI, MINT JÁRNI, ÉS A SZÓ SZOROS
ÉRTELMEBEN BÁRMIT KÉPES MAGÁVAL VINNI
SZERETETT ROBOGÓJÁN

TÖBB MINT KÖZLEKEDÉSI ESZKÖZ

A gazdasági fejlődés következtében a vietnamiak kerékpárjukat robogóra cserélték – ma a lakosság 80%-a rendelkezik saját motorral. Ráadásul, a helyiek szinte mindenhol két keréken közlekednek: egy átlagos irodai dolgozó csupán 600 lépést tesz meg naponta.

Kifejezetten könnyed kreativitással használják a robogókat. Egy négy-öt fős család kényelmesen elfér egy átlagos motoron, a gyerekek iskolából hazafelé, szüleikbe kapaszkodva még a házi feladatot is a gépen készítik el. Ebéd után a robogón hanyatt fekvve kiválóan lehet szunyókálni is, és itt gyakorlatilag nincs olyan tárgy, ami két keréken ne lenne szállítható. Ha Giangban még az eladásra szánt malacok is robogón érkeznek a piacra.

A rengeteg motor azonban komoly problémaforrás is: Hanoi a világ egyik legszennyezettebb levegőjű városa, a motorosok által használt olcsó maszkok többsége pedig semmit sem ér a szmogban.

FOTÓ: JIMMY TRAN ©SHUTTERSTOCK

A BOLDOGSÁG ÚTJA

2500 ÖNKÉNTES FÁRADSÁGOS MUNKÁJÁNAK EREDMÉNYE, AKIK MODERN FELSZERELÉS NÉLKÜL, KAPÁKKAL, KALAPÁCSOKKAL, TALIGSKÁKKAL KÉSZÍTETTÉK A HEGYOLDALBAN KANYARGÓ UTAT

VIETNAM LEGÉSZAKIBB PONTJA

LUNG CUBAN EGY HATALMAS ZÁSZLÓ JELÖLI, HOGY INNEN TÉNYLEG NINCS TOVÁBB, ELÉRKEZTÜNK VIETNAM LEGÉSZAKIBB PONTJÁHOZ. A BÜSZKÉN LOBOGÓ, 54 NM-ES ZÁSZLÓ VIETNAM 54 ETNIKAI KISEBBSÉGÉT SZIMBOLIZÁLJA

FOTÓ: TRAN AN ©SHUTTERSTOCK

MÉSZKŐORMOK

SZEGÉLYEZIK UTUNKAT

AMEDDIG CSAK A SZEM ELLÁT, A DONG VAN-FENNISÍK HEGYCSÚCSAI CSIPKÉZIK A LÁTHATÁRT

FOTÓ: JIMMY TRAN ©SHUTTERSTOCK

ÚTBAN A BOLDOGSÁG FELÉ

Ha Giangban maga a megtett út az igazán különleges. Nem véletlen, hogy az északi területek felé vezető, 185 km hosszú utat a Boldogság Útjának nevezik. A hegyvidéket átszelő, szerpentines útszakaszt 1959–1965 között kézi erővel építették. A sok erőfeszítés és áldozat kifizetődőnek bizonyult: az út valóban jobb boldogulási lehetőségeket hozott a helyiek számára. Az összeköttetésnek hála, elérhetőbbé váltak az oktatási és egészségügyi szolgáltatások, de az útszakasz társadalmi-gazdasági szerepe mellett hadászati, stratégiai szempontból is nagy jelentőségű.

Ha Giang városából 2-3 órás motoroskapaszkodással érjük el a Menyhek Kapuját. Az 1500 méter magas hágó ugyan gyakran felhőbe burkolózik, napsütésben azonban gyönyörű kilátást kínál a karsztos Dong Van-fennsík felé.

A rengeteg hegycsúcs között megakad a szemünk két, szinte teljesen egyforma, tökéletes kúp alakú dombon. A Tündérhegyek létrejöttéről szóló legenda alapján úgy tűnik, a képződmény a legszemérmesebb szemlélőket is a női test domborulataira emlékeztette. A bizarr monda egy elbűvölően

furulyázó férfi és egy tündér szerelmével kezdődik, melyből egyhamar egy apró csecsemő született. Az egek királya azonban, amikor észrevette a tündér eltűnését, visszarendelte lányát a felhők közé. A tündér azonban nem hagyta gondoskodás nélkül szeretett kisfiát: a mellét a földön hátrahagyta, hogy azok táplálják gyermekét.

A Dong Van-karsztfennsík igazi, szabdalt, mészkő terepaszta. Meredek hegyek, mészkőormok, barlangok, karrok, víznyelők tarkítják a vidéket. Az erózióknak köszönhetően ezernyi, kúp alakú hegy csipkézi a horizontot. Nem csoda, hogy a rendkívül változatos tájat 2010-ben – Vietnamban elsőként – az UNESCO Globális Geopark-hálózatának tagjává választották.

A Tündérhegyek létrejöttéről szóló legenda alapján úgy tűnik, a képződmény a legszemérmesebb szemlélőket is a női test domborulataira emlékeztette.

SOKSZÍNŰ LAKOSSÁG

A kúphegyek között kanyarogva színes ruhát viselő, cipekedő asszonyok, marhákkal szántó férfiak, integető gyerekek mellett haladunk el. Az elzárt hegyvidék rengeteg népcsoport számára jelentett menedéket az évszázadok során. Az itteni népességnek csupán 10%-a tartozik a nemzetalkotó viet népcsoporthoz, a lakosság többségét 17 különböző etnikum (hmong, tay, yao, lolo) képviseli. Egyes törzsek már évezredek óta itt élnek, mások csak a múlt században érkeztek a térségbe. E népcsoportok saját nyelvvel és hagyományokkal rendelkeznek, a legszembetűnőbb különbség mégis az eltérő népviselet, ugyanis a népi öltözetet itt nemcsak nemzeti ünnepeken öltik magukra az emberek: ebben motoroznak, szántanak, végzik hétköznapi teendőiket is.

Bár az itt élők olykor fellázdáltak az aktuális államvezetés ellen, ám többnyire együttműködtek a központi hatalommal. Először a francia gyarmatosítókat, majd – autonómiaígéretükért cserébe – a Ho Si Minh vezette Viet Minht (Liga Vietnam Függetlenségéért) támogatták. Ez azonban megmaradt ígéretnek, s ma a vietnamiak többsége távoli, egzotikus színfoltként, vagy megbízhatatlan tényezőként tekint az északi etnikumokra. Ez utóbbi annak következménye, hogy nem kevesen álltak az amerikaiak pártjára a vietnami háború során.

A létező közötti összeköttetés ellenére e vidék lakossága az össznemzeti társadalmi ranglétra aljára szorult. Ráadásul a vietnami vezetés igyekszik az északi hegyvidékeken élő kisebbségeket az alacsonyabb térszínre csábítani – jobb lehetőségeket, oktatást, egészségügyi ellátást, támogatott öntözőrendszert kínálva. Ám úgy tűnik, fontosabb a függetlenség érzése: a többség a hegyvidéken marad – a hagyományos életmód megőrzésével.

FOTÓ: VIVANVU ©SHUTTERSTOCK

HEGYOLDALRA KAPASZKODÓ RIZSTERASZOK

A KARSZTOS HEGYVIDÉK NEHÉZ TEREPE, MINDEN LEHETŐSÉGET KI KELL HASZNÁLNI A NÖVÉNYTERMESZTÉSRE

FOTÓ: SUPERMOP ©SHUTTERSTOCK

A létező közötti összeköttetés ellenére e vidék lakossága az össznemzeti társadalmi ranglétra aljára szorult. Ráadásul a vietnami vezetés igyekszik az északi hegyvidékeken élő kisebbségeket az alacsonyabb térszínre csábítani...

MINDENKI SZÁMÁRA JUT FELADAT

A MEZŐGAZDASÁG HA GIANG ELSŐ SZÁMÚ BEVÉTELI FORRÁSA, A FÖLDMŰVELÉS BŐL ÉS ÁLLATTARTÁS BŐL A CSALÁD MINDEN TAGJA KIVESZI A RÉSZÉT

FENNTARTHATÓ ÖRÖKSÉG

Amíg a tagolt, elképesztően látványos mészkővidékek gazdag ősmaradványai a kutatókat repítik vissza a földtörténeti múltba, addig az évszázadok óta szinte változatlan mezőgazdasági művelést szemlélve bárki tehet egy emlékezetes időutazást. A szemünk előtt elevenednek meg a történelemlapok képei – a máshol múzeumokban kiállított boronák és faekék.

A térség bevételeinek 90%-a a mezőgazdaságból származik, a lakosság 80%-át ez a szektor foglalkoztatja. A helyiek a mai napig elődeiktől tanult kisüzemi termelést folytatnak: a köves, karsztos hegyvidék zsebkezdőnyi megművelhető területeit is hasznosítják. Régi, jól bevált módszereket alkalmaznak a köves vidék hézagaiban található termőföld megőrzésére és hasznosítására. A talajminőség megóvása érdekében egyszerre többféle növényt – elsősorban kukoricát, gabonát és hüvelyeseket – természetnek és télen ugaroltatják a talajt.

CSAK A SZERELEM NEM ELADÓ

A terményeket, állatokat a környék piacain értékesítik. A legtöbb piac csak heti egy nap telik meg igazán étellel, de különösebb tervezettség nélkül se nehéz vásárra botlani. Egy nagyobb faluba érve kénytelenek vagyunk leszállni motorunkról az egyre sűrűsödő ember- és állattömegben. A piacozás Ha Giangban igazán intenzív élmény: néhány száz négyzetméterre sűrítve találkozunk mindazzal, ami a környékre igazán jellemző: a sorok között bóklászva láthatjuk, mit esznek, mit hordanak, milyen tárgyakat használnak, mennyiért vásárolnak, hogyan alkudoznak. Elképesztő az öltözetek népviseleti sokszínűsége és a tyúk-okostelefonok között árult okostelefonok tömege.

És innen még a szerelem piacai sem hiányoznak, bár azokat csak ritkábban, évente egy-két alkalommal rendezik meg. Ám itt se vásárolni, se eladni nem lehet a szerelmet, csak megtalálni. Ismerkedőhelyként szolgálnak az apró falvakban lakó fiatalok számára: a piacozást kísérő játékos, zenés rendezvényeken a szerencsések már egyeztetik is a következő találkozás időpontját választottjukkal.

FOTÓ: A SZERZŐK FELVÉTELE

MI SEM MARADTUNK VÁSÁRFIA NÉLKÜL
ELŐSZÖR – KÍVÁNCISÁGBÓL – OKOSTELEFONKRA ALKUDOZTUNK, VÉGÜL EGY PRAKTIKUS MOTOROSKESZTYŰVEL FOLYTATTUK UTUNKAT

◀ SZÍNPOMPÁS VISELET

AZ ITT ÉLŐ NÉPCSOPTOK KÖZÜL A HMONG A LEGNÉPESEBB, A LAKOSSÁG EGYHARMADÁT ALKOTJÁK. A KÜLÖNBÖZŐ CSOPORTOK ELNEVEZÉSE EGÉSZEN ÉSZSZERŰ: A FEHÉR HMONGOK PÉLDÁUL FEHÉR. A VIRÁGOS HMONGOK VIRÁGOKKAL DÍSZÍTETT SZOKNYÁT VISELNEK

CSIRKÉK, KACSAK, MALACOK

NEMCSAK A VÁSÁRLÓK, A PORTÉKÁK IS ROBOGÓVAL ÉRKEZNEK A PIACRA, EZ ALÓL AZ ÉLŐ ÁLLAT SEM KIVÉTEL

FOTÓ: A SZERZŐK FELVÉTELE

VODKA, SZOTYI, KARAOKE

A padlót jellemzően ujjnyi vastag szotyihéj borítja, egyedüli röviditalként pedig meglepően olcsó vodkát szolgálnak fel – ráadásul itt az egy vodka nem egy felest, hanem egy egész üveget jelent.

E piacokon túl egyértelműen a karaoke-bárok szolgálnak a nagy találkozások helyszínéül. Vietnamban gyakorlatilag mindenhol működik karaoke-bár: a tenger közepén létrehozott halgazdaságokban, erdő közepén található vízeséseknél és természetesen Ha Giang világvégi hegyvidékén is.

Utolsó este mi is bemelegedtünk egy helyi intézménybe. A padlót jellemzően ujjnyi vastag szotyihéj borítja, egyedüli röviditalként pedig meglepően olcsó vodkát szolgálnak fel – ráadásul itt az egy vodka nem egy felest, hanem egy egész üveget jelent (bár ez a nálunk megszokottnál alacsonyabb, kb. 30%-os szesz).

Vietnamban a karaoke sem teljesen úgy működik, mint Európában. A bárokban nem külön programmal és rendszerrel ellátott verzióban énekelnek, hanem az internetre feltöltött videók közt válogatnak egy szívhez szóló, feliratos változatot. Ezt aztán egy-két bemenettel (számítógép + mikrofon) felszerelt, óriási hangládába vezetik – mindenki határtalan örömeire.

Egymást követik a melankolikus vietnami számok. Küzdhetünk mi a nemzetközi peletta örökzöldjeivel, igyekeztünk felesleges, a belföldi előadók mindenki mást lemosnak a zenei szinterről.

Eleinte a helyiek ugyanolyan meglepődve és érdeklődve szemlélnék minket, mint mi őket. Egy-két szám és vodkakör után azonban lassan leomlanak a falak, az este végére mindenki velünk akar koccintani, és a hölgyek mindenképp egy-egy vörös rózsaszállal gazdagabban térnek haza.

CSINTALAN LILIAN
GEOGRÁFUS, TERÜLET-
ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTŐ

GERGELY KRISTÓF ANDRÁS
ÉLELMISZERMÉRŐK,
ÍZ-VILÁGUTAZÓ

FOTÓ: VIETNAM © SHUTTERSTOCK

EGZOTIKUS UTAZÁSOK

kulturális körutazások –
városlátogatások – adventi, szilveszteri
és karneváli buszos utazások

**160-féle program,
több mint 680 időpontban**

FEHÉRVÁR TRAVEL BÓNUSZ

- **5*-os indulási garancia**
- egyedül utazók felár nélkül
- útlemondási biztosítás a részvételi díjban
- idegenvezetés rádiós adó-vevővel
- székesfehérvári és budapesti indulás
- extra kedvezményes szállások vidéki utasainknak
- luxusautóbuszok

R01364/1996/2000

FEHÉRVÁR TRAVEL

Magyarország piacvezető körutazás-szervezője

8000 Székesfehérvár, Várkörút 40.

06-22/321-871 • info@fehervartravel.hu

www.fehervartravel.hu